

[Hans Jacob Sørensen.]

dem, er dette, at man vil søge at imødekomme de *Ønsker*, der er om at faa selvstændige Jordlodder. Nu taler man ganske vist der om Landboforhold, og man taler her om Byforhold. Er det for i højere Grad at imødekomme dette, man just Gang paa Gang stilles overfor i den socialdemokratiske Agitation, fra ærede Rigsdagstaleres Side, og ikke mindst fra de mere jævne Folk ude i Byerne: vi kræver. Er det for at tilfredsstille en Del af de socialdemokratiske Vælgere, at man har formet den sidste Linie saaledes:

„Til Fyldestgørelse af de Krav, der fremsættes af dens Beboere om passende Havelodder.“

Jeg kan, naar jeg gaar Forslaget igennem, finde, hvem der kan komme i Betragtning ved eventuel Tildeling af Havelodder, det hedder herom i § 18:

„For at faa overladt Byggeplads og Havelod i København, Købstæderne og de i § 1 nævnte bymæssige Bebyggelser maa en Ansøger foruden at opfylde de i § 12, Nr. 1 og 2, opstillede Betingelser“ — den ene er, at han skal være fuldmyndig, den anden, at han som Regel ikke maa være over 55 Aar — „fremskaffe en Vandelsattest, tillige have haft fast Bopæl indenfor vedkommende By eller bymæssige Bebyggelse i det sidste Aar før Ansøgningens Indgivelse til Kommunalbestyrelsen, og endelig maa han ikke selv være i Besiddelse af et til Byggeplads eller Havelod egnet Jordstykke.“

Det er ikke stramme Betingelser, der opstilles, for at man kan *kræve*, jeg understreger „kræve“, en Havelod anvist. Men, hvad har den højtærede Minister tænkt med denne vigtige Tilføjeelse til § 5? Jeg synes, det er af væsentlig Betydning og ikke mindst af Interesse for de forskellige Byraad Landet over at faa dette nærmere klaret.

Kan en enkelt Mand møde op og sige: Jeg ønsker en Havelod, og, hvis han i første Omgang maaske bliver mødt med mindre Velvillie, saa henviser i anden Omgang til Loven og sige: Jeg kræver mig Havelod anvist. Kan en enkelt Mand gøre dette, eller skal der flere til? Skal der 10, eller skal der 15, eller skal der 25, eller skal der endnu flere Borgere til at møde op med dette Krav og vel at mærke forlange, at Byraadet skal sætte sig i Bevægelse, at Ekspropriationsmaskineriet skal i Gang?

Det er herpaa, jeg gerne vil have et Svar, et Svar, som jeg tror kan blive af betydelig Interesse ikke blot for mig, men for adskillige andre.

Første Næstformand (Pinstrup): De ærede Medlemmer Hr. Larsen (Bjerre) og Hr. Andreasen (Forsinge) har bedt om at faa Ordet for tredje Gang under denne Forhandling. De ærede Medlemmer kan kun faa Ordet med Tingets Samtykke. Hvis der ikke begæres Afstemning, forudsætter jeg, at Samtykket gives. (Ophold). Det er givet.

Larsen (Bjerre): Jeg skal ikke paa dette fremskredne Tidspunkt lægge Beslag paa de ærede Medlemmers Opmærksomhed i ret lang Tid, der er blot nogle enkelte Bemærkninger, jeg ønsker at fremsætte.

Jeg vil gerne henvende mig til det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal, Venstres Ordfører, der udtalte, at Jordlovene af 1919 var en Prøvelovgivning. Ja, det er meget muligt, at det var en Prøvelovgivning, men jeg vil da fastslaa, at denne Prøvelovgivning er faldet meget heldigt ud. Og det er jo en Prøvelovgivning, der er skabt ved Venstres Medvirken — det ved alle, og det husker alle —, men nu er jeg ikke helt klar paa, om det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal vil spænde fra og ikke fortsætte efter det samme Princip, altsaa at det er Brugsretten til Jorden, der er det afgørende.

I Anledning af en Udtalelse, jeg var fremkommet med om, at der arbejdedes godt ude i de Brug, der var oprettet efter Jordlovene af 1919, spurgte det ærede Medlem mig, om jeg mente, at der ikke arbejdedes lige saa godt i andre Brug. Jo, der arbejdes sikkert lige saa godt i de andre. Der arbejdes godt i de Brug, der er oprettet efter Jordlovene af 1919, og der arbejdes godt i den private Udstyknings Brug; men jeg vil have Lov til at fastslaa, at de, der arbejder efter Jordlovene af 1919, skaber sig et betydeligt bedre Udbytte end de, der arbejder i den private Udstykning, og hvis det ærede Medlem vilde gaa med ud og se, hvorledes der arbejdes derude, og hvilket Udbytte Brugerne har, vil han se, at Forholdene i Almindelighed er langt bedre i de Brug, der er oprettet efter Jordlovene af 1919, end i den private Udstyknings Brug. Det ligger saaledes for den private Udstyknings Vedkommende, at der kræves langt flere Midler i saa Henseende; derfor bliver Vilkaarene haardere, og det er netop derfor, vi ønsker at gennemføre Brugsformen offentligt Fæste.

Jeg vil gerne gentage det Spørgsmaal, det ærede Medlem Hr. Olufson var inde paa med Hensyn til, at de Brug, der er oprettet efter Lovene af 1919, og Brugene i den private Udstykning skal stilles lige. Vil det sige, at Brugerne bliver